

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania J. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Bielsku-Białej
o wysokość świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 grudnia 2023 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 12 października 2022 r., sygn. akt III AUa 1186/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącego J. W. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bielsku-Białej 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

(M.D.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 12 października 2022 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację ubezpieczonego J. W. od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z 18 maja 2022 r.

Sąd Apelacyjny podzielił w całości i przyjął za własne, dokonane przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne i prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Istotą sporu w niniejszej sprawie było ponowne żądanie ubezpieczonego, który domagał się wznowienia postępowania w sprawie

przeliczenia i wypłaty emerytury z powszechnego systemu emerytalnego pozostającą w zbiegu z wypłacaną emeryturą MSWiA, którego zasadność należało ocenić pod kątem przesłanek wynikających z art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy należało stwierdzić, że ubezpieczony nie przedłożył nowych dowodów i nie ujawnił takich okoliczności, które mogły stanowić podstawę do wznowienia postępowania w trybie art. 114 w/w ustawy i merytoryczne odniesienie się do zgłaszanego żądania dotyczącego wypłaty emerytury z ZUS w zbiegu z emeryturą ze służb mundurowych.

Sąd Apelacyjny nie zgodził się z postawionymi zarzutami i uznał je za bezprzedmiotowe. W istocie ubezpieczony w apelacji prezentował stanowisko takie jak w poprzednich sprawach, bowiem dotyczy ponownego żądania wypłaty emerytury z ZUS w sytuacji, gdy ubezpieczony pobiera emeryturę wypłacaną przez Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA w Warszawie.

Sąd Apelacyjny przypomniał, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin stosuje się - wynikającą z art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej - zasadę wypłaty jednego świadczenia a zatem wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Z kolei art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej określa wyjątki od tej zasady. Jeden z wyjątków odnosi się do przypadku obliczenia emerytury wojskowej na podstawie art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych (dla żołnierza, który został powołany do służby zawodowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r.), a od dnia 1 stycznia 2013 r. - również na podstawie art. 18e tej ustawy (dla żołnierza powołanego do zawodowej służb wojskowej po raz pierwszy po 31 grudnia 2012 r.).

Sąd Apelacyjny zaznaczył, że w tej kwestii ostatecznie Sąd Najwyższy zajął stanowisko w uchwale 7 sędziów z 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21. W powołanej uchwale Sąd Najwyższy wyjaśnił problematykę dyferencjacji żołnierzy zawodowych w zakresie prawa do pobierania dwóch emerytur wskazując, iż pomimo podobieństwa obu tych grup bo jedni i drudzy są żołnierzami zawodowymi, to posiadają oni różne uprawnienia w zakresie sposobu obliczania ich emerytur. Toteż

istotną cechą różniącą te podmioty jest powołanie do służby przed 2 stycznia 1999 r. i powołanie po tej dacie. Dlatego Sąd Apelacyjny nie dopatrywał się w niniejszej sprawie naruszenia przepisów art. 32 i art. 67 Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. czy zarzutu naruszenia art. 95 ustawy emerytalnej.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną przez ubezpieczonego J. W.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony przesłanką występowania istotnego zagadnienia prawnego i dodatkowo tym, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący szeroko argumentował, że „niezasadnie Sądy obu instancji uznały, że w postępowaniu zainicjowanym na skutek odwołania ubezpieczonego nie zostały przedstawione żadne nowe okoliczności uzasadniające zastosowanie instytucji zawartej w przepisie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i dokonanie ponownego ustalenia prawa do świadczenia i ich wysokości. Taką nową okolicznością, jaką w trakcie postępowania wskazywał ubezpieczony, jest niewątpliwie ujednolicenie orzecznictwa w zakresie kwalifikacji osób ubiegających się o wypłatę emerytury z więcej niż jednego źródła i w konsekwencji uchwała Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2021 r., w sprawie III UZP 7/21. Uchwała ta, określająca zasady pobierania emerytury z dwóch źródeł, gdy jednym z nich jest emerytura wojskowa, nie odnosi się jednak bezpośrednio do ubezpieczonego, gdyż nawet przy przyjęciu, że ubezpieczony pełnił w poszczególnych okresach służbę i posiada uprawnienia do pobierania emerytury wojskowej, to jednak nie pobiera jej w wysokości 75% podstawy jej wymiaru, co wskazuje, że zasadnym jest wypłacenie ubezpieczonemu emerytury z dwóch źródeł, tym bardziej, że przez okres 22 lat opłacał on składki na poczet Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W sprawie występuje zatem istotne zagadnienie prawne w kwestii ustalenia, czy w przypadku osób pobierających świadczenie z emerytury wojskowej w niższej niż 75% podstawy jej wymiaru wysokości, z uwzględnieniem wszystkich okresów składkowych, możliwe jest pobieranie równocześnie emerytury z drugiego źródła, tj. z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Oдноśnie do drugiej podstawy skargi kasacyjnej, to pomijając kwestie dotyczące wysokości emerytury wojskowej i ewentualnego zbiegu przy wypłacie emerytur z dwóch źródeł, skarżący nadal wskazuje, że nie powinien być zaliczany

do grona pracowników, którym taka emerytura wojskowa przysługuje, gdyż nigdy nie pełnił służby, nie pracował w MSWiA i wykonywał pracę mechanika oraz ratownika. Zdaniem skarżącego nie zachodzą zatem przesłanki do pobierania przez niego emerytury wojskowej i decyzje w tym zakresie powinny zostać uchylone, a prawo do świadczenia ponownie przeliczone”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną, organ rentowy wniósł o: 1) odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania lub 2) oddalenie skargi kasacyjnej odwołującego się, 3) zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przysądu i dlatego nie został uwzględniony.

Brak jest we wniosku istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., z tej przyczyny, iż zagadnienie prawne nie zostało sformułowane w wymagany sposób. Należy przypomnieć, że przedmiotem pierwszej podstawy przysądu jest problem prawny o znaczeniu uniwersalnym, tymczasem treść wniosku odwołuje się wprost do kwestii, które nie wykraczają poza zwykłą wykładnię prawa, silnie uwarunkowaną stosowaniem prawa w indywidualnej sprawie skarżącego. Czym innym jest istotne zagadnienie prawne i kwalifikowana potrzeba wykładni prawa. Ustawodawca wyraźnie odróżnia te podstawy przysądu (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), co też potwierdza, że zwykła wykładnia prawa nie składa się na istotne zagadnienie prawne i kwalifikowaną potrzebę wykładni przepisów (*a contrario* art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.).

Wykazanie istotnego zagadnienia prawnego występującego w sprawie, wymagałoby też samodzielnej analizy jurydycznej, po której to wpierw sam skarżący mógłby stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy. Ponadto istotne zagadnienie prawne musiałoby być związane z przedmiotem sprawy, bowiem art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. ma na uwadze istotne zagadnienie prawne występujące „w sprawie”. Oznacza to, że istotne zagadnienie prawne nie mogłoby być dowolnie szerokie w

tej sprawie, gdyż przedmiot sprawy wyznacza decyzja organu rentowego (art. 477⁹ k.p.c., art. 477¹⁰ k.p.c., art. 477¹⁴ k.p.c.).

Ujawnia się zatem zasadniczy dysonans, gdyż decyzja z 1 grudnia 2021 r. została wydana na podstawie art. 114 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i jest decyzją proceduralną a nie materialną - zgodnie z jej uzasadnieniem i uszczegółowioną w nim podstawą z art. 114 ust. 1 pkt 1 tej ustawy. Na tę rozbieżność trafnie zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny w wyroku objętym skargą, jako że apelację skarżącego wypełniały zasadniczo zarzuty materialne a nie proceduralne. Gdyby odejść od tego reżimu i uznać za nową okoliczność uchwałę Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21, to wskazanie w uchwale na pobieranie emerytury wojskowej wynoszącej 75% podstawy jej wymiaru wynikało z treści pytania prawnego Sądu Apelacyjnego. Prawa do wypłaty drugiej emerytury nie mają też ci, którzy świadczenia mieli obliczone od podstawy niższej niż 75%. Rzecz w tym, iż o prawie do drugiej emerytury decyduje data rozpoczęcia służby wojskowej przed 2 stycznia 1999 r. - na co trafnie zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny i co potwierdza uchwała III UZP 7/21. Podkreślenia wymaga, że pozwalający na wypłatę dwóch emerytur wyjątek z art. 95 ust. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS stosuje się tylko do żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po 1 stycznia 1999 r.

Nie spełnia się także druga podstawa przedsądu, gdyż skarżący we wniosku nie wykazuje, że skarga jest oczywiście uzasadniona – art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Z tej przyczyny, że zarzut, iż „nie pełnił służby” zdaje się zmierzać do zaprzeczenia prawa do pierwszej emerytury i otwarcia korzystania z drugiej emerytury, co nie jest kwestią nową na tle dotychczasowych decyzji i orzeczeń Sądów w sprawie skarżącego. Nie składa się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej także z tego względu, że decyzja pozwanego z 1 grudnia 2021 r. nie rozstrzyga sprawy w tym przedmiocie, stąd również granice kontroli sądowej są wyznaczone przez tę decyzję. Innymi słowy, kwestia twierdzenia skarżącego, iż „nie zachodzą przesłanki do pobierania przez niego emerytury wojskowej...”, wykracza poza przedmiot decyzji pozwanego z 1 grudnia 2021 r.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 9 ust. 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

[a!]